

1. Naslov: Rod ne spol

Kratki opis/prehled

Pojam rod se odnosi na socijalno konstruirane razlike između žena i muškaraca. Dakle, rodne razlike su duboko ukorijenjene u društvu i kulturi. Kategorije „muškarac“ i „žena“ su proizvod određenog povijesnog perioda i društvenog konteksta, i, kao takve, mogu se mijenjati. Ova je aktivnost preuzeta iz priručnika namijenjenog izgradnji vještina u području roda i reproduktivnog zdravlja za malde i osobe koje rade s mladima: De Bruyn, M. & France, N. (2001). Gender or sex: who cares? Chapel Hill: Ipas

Tema: rod, spol, rodni stereotipi

Trajanje: 30 minuta

Veličina grupe: 8 – 25

Ciljevi

Spoznati razliku između spola i roda – naučiti prepoznati rodne stereotipe

Potrebni materijali:

- Flipchart papiri
- Flomasteri
- Samoljepljiva traka

Aktivnosti po koracima:

Na flipchart papiru nacrtajte tri stupca. Prvi naslovite „Žena“, a druga dva ostavite bez naslova. Zamolite sudionike i sudionice da navedu crte osobnosti, sposobnosti i uloge (atribute) koji se često povezuju sa ženama. Ovi odgovori mogu uključivati stereotipe koji prevladavaju u zajednici.

Treći stupac naslovite „Muškarci“ i zamolite sudionike i sudionice da opet naprave popis crta ličnosti, sposobnosti i uloga, koje se često povezuju s muškarcima.

Ukoliko sudionici i sudionice ne navedu nijednu negativnu, ili nijednu pozitivnu crtu, sposobnost ili ulogu, dodajte neke, tako da u oba stupca ima i pozitivnih, i negativnih riječi. Ukoliko sudionici i sudionice ne spomenu nijednu biološku karakteristiku (primjerice, grudi, brada, penis, vagina), dodajte neke u oba stupca.

Sad zamijenite naslove prvog i trećeg stupca, tako da napišete Muškarac iznad prvog stupca, a Žena iznad trećeg. Idite kroz popis od jednog pojma do drugog, i pitajte sudionike i sudionice mogu li muškarci imati karakteristike i ponašanja koja su atribuirana ženama, i mogu li žene imati one koje su atribuirani muškarcima. One atribute za koje se smatra da se ne mogu pojavljivati i kod muškaraca, i kod žena, upisuje se u srednji stupac, koji se zatim naslovi Spol.

Kako bi se uštedjelo vrijeme, nije nužno da se razgovara o svakom pojmu odvojeno.

Sudionike i sudionice je moguće jednostavno pitati postoje li neki pojmovi koje nije moguće pripisati i jednom i drugom spolu. U svakom slučaju, o svim riječima koje se pojave u stupcu Spol treba razgovarati.

Možete očekivati da će sudionice i sudionici raspravljati o značenju pojedinih riječi. Jedan od ciljeva ove vježbe je pokazati kako ljudi pripisuju različita značenja većini rodno-utemeljenih karakteristika. Stoga, nemojte biti ni iznenađeni, ni frustrirani zbog rasprava do kojih može doći!

Debriefing i evaluacija:

Objasnite da se sve riječi u stupcima Muškarac i Žena odnose na rod.

Objasnite da se spol odnosi na biološke i genetske karakteristike, dok se rod odnosi na socijalne / kulturalne ideje i očekivane uloge muškaraca i žena u društvu. Zbog toga, sadržaj roda može varirati od kulture do kulture, i od društva do društva.

Istaknite da ljudi često povezuju spol s rodom, ili obrnuto, tako da navode iste riječi i za spol i za rod. Riječ rod se također često koristi na neodgovarajući način, umjesto spol (primjerice, kad ih se u obrascima pita za rod, umjesto za spol)

Naglasite koliko štetne mogu biti stereotipne ideje o ženskim i muškim kvalitetama, jer ograničavaju naš

potencijal da razvijemo pun raspon mogućih ljudskih kapaciteta. Pristanemo li prihvatiti stereotipe kao smjernice svog ponašanja, nismo u mogućnosti odrediti vlastite interese i vještine, odvrćemo muškarce od sudjelovanja u "ženskim poslovima" (kao što je briga o djeci), i ne dozvoljavamo ženama da odabiru tradicionalno „muške“ uloge (kao što je tehničko obrazovanje, ili bavljenje sportom).

Istaknite da to ne znači da ne možemo uživati u onim kvalitetama koje se obično vezuju uz naš vlastiti spol, ono što je važno, je da svatko za sebe odluči čime se želi baviti.

Napomena za voditelje/voditeljice

Pripremite se i za raspravu o različitim vrstama seksualnosti. Objasnite razliku između seksualne orijentacije i roda. Ako je potrebno, dajte jednostavne definicije vezane uz seksualnu orijentaciju, koristeći flipchart papire. Istaknite da, bez obzira na seksualnu orijentaciju osobe, na nju/njega djeluju društvena očekivanja, vezano uz ponašanje i uloge, koja se temelje na biološkom spolu.